

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 25/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 oktober 2008 en proposition med förslag till lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (RP 163/2008 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har miljöutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (MiUU 32/2008 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Sari Rapinoja, arbets- och näringsministeriet
- överinspektör Taina Nikula, miljöministeriet

- biträdande direktör Timo Mattila, Konkurrensverket
- överdirektör Seppo Ahvenainen, Säkerhetsteknikcentralen Tukes
- specialrådgivare Benny Hasenson, Finlands näringsliv, även som representant för Elektroteknikan Tukkucaupiaat ry och Förbundet för finsk handel rf
- verkställande direktör Tarja Hailikari, Elgrosistförbundet i Finland rf
- juridisk ombudsman Elina Rimppi, Företagarna i Finland
- verkställande direktör Jouko Kinnunen, Motiva Oy.

Skriftligt utlåtande har lämnats av
— Finlands Konsumentförbund rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter.

Syftet med lagen är att förenhetliga bestämmelserna om ekodesign för och energimärkning av energianvändande produkter och säkerställa den fria rörligheten av sådana produkter på den inre marknaden. Lagen ska till sin karaktär vara en ramlag. Lagens viktigaste syfte är integrering av miljöaspekter och livscykelräkningar i pro-

duktdesignfasen. Målet för lagen är att främja hållbar utveckling genom förbättrad energieffektivitet och miljöprestanda och samtidigt försörjningsberedskapen i fråga om energi.

I lagen föreslås bestämmelser om bedömning av överensstämmelse med kraven i fråga om energianvändande produkter och om förfarandet för att påvisa överensstämmelse med kraven, om ett överensstämmelseintyg och om CE-märkning. I lagen föreslås också bestämmelser om

marknadsövervakningen av energianvändande produkter genom att föreskriva om Säkerhetsteknikcentralens befogenheter och tillsynsmetoder. Lagen föreslås också innehålla bestämmelser om tvångsmedel och straff i överträdelsefall.

Lagen föreslås dessutom innehålla bestämmelser om energimärkning och energieffektivitet samt kontrollverksamheten i anslutning därtill. Det föreslås att dessa bestämmelser överförs till den föreslagna lagen från den gällande lagen om anordningars energieffektivitet och de förordningar som getts med stöd av den.

Tillverkaren, dennes auktoriserade representant, importören eller näringsidkaren ska ansva-

ra för att en energianvändande produkt överensstämmer med kraven i den föreslagna lagen.

Lagen ska tillämpas på energianvändande produkter som ska släppas ut på marknaden och tas i bruk.

Genom den föreslagna lagen genomförs direktivet om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energianvändande produkter. Genom den föreslagna lagen upphävs lagen om anordningars energieffektivitet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet anser att lagens syften är viktiga och föreslår att lagförslaget godkänns.

Energianvändande produkter ska designas så att deras miljöprestanda är så hög som möjligt under hela livsryteln. En tillverkare eller dennes auktoriserade representant ska innan en energianvändande produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk se till att en bedömning av överensstämmelsen med kraven görs för att säkerställa att den energianvändande produkten uppfyller alla krav som ställs i denna lag. Tillverkaren eller dennes auktoriserade representant ska ge en försäkran om överensstämmelse och innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk ska den förses med CE-märkning, vilket indikerar att produkten överensstämmer med de krav som ställs på den.

Lagen ställer också nya krav på ekodesign av produkter. Miljöövervakningarna av en produkt kan givetvis bäst beaktas i planeringsskedet. Ekonomiutskottet menar att det är viktigt att anvisningarna om de nya kraven är klara, begripliga och lätt tillgängliga så att tillverkarna utan problem kan ta dem till sig och följa dem.

Av motiveringen till propositionen framgår att vissa företag redan länge har satsat på miljöhänsyn i produktdesignen och ställer sig positivt till miljöaspekterna, men särskilt i fråga om små

och medelstora företag kan beaktande av miljöaspekterna i produktdesignen vara något helt nytt. Satsningen på miljöaspekter kan öppna nya möjligheter i affärsverksamheten och förbättra företagets konkurrenskraft.

I direktivet konstateras att medlemsstaterna genom att förstärka stödjande nätverk och strukturer måste försäkra sig om att de uppmuntrar små- och medelstora samt väldigt små företag att inta en i miljöhänsyn hållbar attityd redan i det skede då en produkt planeras. Detta för att förutse de krav som genomförandet av EU-lagstiftningen kommer att ställa.

Ekonomiutskottet förutsätter att behöriga myndigheter bereder klara och begripliga produktgruppsvisa konkreta anvisningar som särskilt riktar sig till små och medelstora företag. Anvisningarna ska redogöra för de allmänna och särskilda krav som ekodesign ställer på företagen. Anvisningarna ska vara lätta att få tag på. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om detta (*Utskottets förslag till uttalande*).

Ekonomiutskottet konstaterar att vissa produkter ska förses dels med CE-märkning, dels med energimärkning och att de dessutom kan ha andra, frivilliga märkningar. Detta kan leda till förvirring och till att de obligatoriska märkningarna inte framträder tillräckligt klart.

Enligt lagen ska Säkerhetsteknikcentralen övervaka att de energianvändande produkterna överensstämmer med lagen. Centralen har rätt att få information och den har inspektionsrätt samt rätt att få en energianvändande produkt för undersökning och provning. Lagen bestämmer också centralens befogenheter om det visar sig att en energianvändande produkt inte överensstämmer med kraven.

Säkerhetsteknikcentralen har framhållit att det är en konsekvent breddning av dess uppgifter att föreskriva att den ska fungera som tillsynsmyndighet. Ekonomiutskottet understryker vikten av att centralen har tillräckliga resurser för att sköta de nya uppgifterna.

I övrigt hänvisar ekonomiutskottet till det som miljöutskottet anför i sitt utlåtande.

Förslag till beslut

Med stöd av det som anförs ovan föreslår ekonomiutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att det genom myndigheternas försorg utarbetas klara och begripliga anvisningar särskilt för små och medelstora företag som konkret och produktgruppsvis redogör för vilka allmänna och särskilda krav ekodesign ställer på företagen. Anvisningarna ska finnas centralt och lätt tillgängliga.

Helsingfors den 9 december 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Janina Andersson /gröna (delvis)
Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml (delvis)
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml
Päivi Lipponen /sd (delvis)
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml (delvis)
Sirpa Paatero /sd
Markku Uusipaavalniemi /cent (delvis)
Antti Vuolanne /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.